

Motion till riksdagen 2013/14:N432

av Lise Nordin m.fl. (MP)

Utgiftsområde 21 Energi

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 21 Energi med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår i tabellen under avsnitt 2 i motionen.

2 Anslag

Anslagsförslag 2014 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (MP)
1:1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	279 447	
1:2 Regionala och lokala insatser för energieffektivisering m.m.	140 000	
1:3 Insatser för uthållig energianvändning	157 000	
1:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	10 000	
1:5 Energiforskning	1 286 558	
1:6 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket	187 000	
1:7 Planeringsstöd för vindkraft m.m.	15 000	+10 000
1:8 Energimarknadsinspektionen: Förvaltningskostnader	104 625	
1:9 Energiteknik	100 000	+25 000
1:10 Elberedskap	255 000	
1:11 Energieffektiviseringsprogram	270 000	
1:12 Avgifter till internationella organisationer	25 328	
<i>Nya anslag</i>		
Stimulansbidrag vindkraft		+60 000
Installation solvärme		+25 000

Fel! Okänt namn på

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (MP)
Konvertering direktvärmade elvärme		+50 000
Egen el		
Stöd biogas gödsel		+140 000
Mackstöd biogas		+50 000
Nytt förslag. Energieffektiviseringsprogram		+205 000
Summa	2 829 958	+565 000

2.1 100 procent förnybar energi

Miljöpartiet de grönas mål är ett helt förnybart energisystem. Det finns två givna huvudlinjer för att nå målet. Den första är att använda energin betydligt smartare än vad som sker i Sverige idag. Den andra förutsättningen är att den energi som används i landet kommer från förnybara energikällor.

2.1.1 Stoppa slakten på förnybar energi och effektivisering

Miljöpartiet vänder sig därför mot den föråldrade energipolitik som drivs av regeringen. De förslag som läggs fram leder åt fel håll. Stöden till effektivare energianvändning minskar, liksom anslagen till utbyggnad av förnybar energi. Beslutet att tillåta nya kärnreaktorer är en annan del i en gammaldags energipolitik. Det skapar osäkerhet om inriktningen av den svenska energipolitiken och hämmar långsiktiga investeringar i grön energiteknik.

2.1.2 3,9 miljarder i ökat anslag – ett steg mot 100 procent förnybart

Miljöpartiet anser att utbyggnaden av förnybar energi och ansträngningar att använda energi klokt bör få stöd och uppmuntras. Att det skapar nya jobb och en hemmamarknad för företag inom modern energiteknik är en sida av saken; en annan, och på sikt viktigare, är att det är det enda hållbara. Sammanlagt beräknar vi att under åren 2014–2017 tillföra ytterligare 3 860 miljarder kronor till effektivisering och förnybar energi inom utgiftsområdet. Av detta föreslår vi att anslagen höjs med 565 miljoner kronor 2014.

2.2 Ett paket för smartare energianvändning

Energi är – oavsett form – en resurs som behöver användas klokt, och effektivisering är en central del i en hållbar energipolitik. En klokare användning leder till minskad användning, vilket är ett villkor för att kunna skapa ett helt förnybart energisystem. Det ger även stora fördelar för användaren som kan minska sin sårbarhet och sina kostnader.

Miljöpartiet anser att detta område behöver stärkas kraftigt i hela samhället. Människor och företag behöver få större möjlighet att använda energin klokt och att minska sin energianvändning.

Regeringen gör idag motsatsen. I budgeten för nästa år satsar man 567 miljoner kronor i stöd till effektivisering, en halvering jämfört med de nivåer som fanns innan regeringen lade om energipolitiken 2009.

Miljöpartiet vill bygga upp energieffektiviseringen långsiktigt så att den får en central roll i energipolitiken. Mot den bakgrunden föreslår vi att anslagen till energieffektivisering stärks med 205 miljoner kronor.

Men samtidigt är utformning av stöden idag otydlig. Mycket talar dessutom för att allokeringen av resurser är ineffektiv och behöver styras upp för att få större genomslag. Hela strukturen och de enskilda delarna håller på att utvärderas och det kan leda till att en helt ny anslagsstruktur införs. Därför presenterar vi vårt förslag om ökat anslag som ett paket för smartare energianvändning i Sverige, utan att i nuläget allokera dem till den nuvarande anslagsstrukturen. Dessutom föreslår vi effektivitetshöjande förändringar av ROT-avdraget, vilket innebär en beräknad satsning med ytterligare cirka fyra miljarder kronor.

2.3 Satsningar på förnybar energi

Utbyggnaden av förnybar energi går för långsamt. Visserligen är ökningen inom vindkraften glädjande, men den sker från en låg nivå och inom andra förnybara energislag går det sakta, vad gäller bioenergi går utbyggnaden nu långsammare än på länge.

I det läget är det viktigt att stimulera utbyggnaden på alla tänkbara sätt, inte minst genom att ge ekonomiskt stöd till dem som vill bygga förnybart och till dem som arbetar med planering och genomförande i kommunerna. Men regeringen gör precis tvärtom. Stödet har skurits ned sedan energipolitiken lades om 2009, från cirka 455 miljoner kronor år 2010, till 125 miljoner kronor för nästa år, den lägsta nivån sedan 2006.

För Miljöpartiet är denna defensiva hållning helt oacceptabel. Vi anser att utbyggnadstakten snabbt måste höjas och anslår därför 360 miljoner kronor mer än regeringen för utbyggnad av förnybar energi år 2014. För perioden 2014–2017 beräknar vi att anslagen bör vara 1 500 miljoner kronor mer än i regeringens förslag.

2.3.1 Sol, vind och – gas!

Miljöpartiet de gröna anser att solenergi i alla dess former tillhör framtidens teknik. Därför satsar vi 25 miljoner kronor 2014 i stöd för installation av solvärme i en satsning som fortsätter att löpa över hela budgetperioden. Även för utbyggnad av solceller anslår vi för år 2014 25 miljoner kronor mer än vad regeringen gör. Vi anser att regeringens förslag om skattelättnader för producenter av egen el är otillräckligt och vill införa nettodebitering istället. Infö-

Fel! Okänt namn på

randet beräknas inte medföra några utgifter under 2014, men vi beräknar att det medför ett anslagsbehov på 20 miljoner kronor per år för 2015–2017.

Vidare vill Miljöpartiet stärka förutsättningarna för att bygga vindkraftverk genom att göra ändringar i kommunernas och försvarets veton mot vindkraftverk. Utöver dessa och andra lagstiftningsärenden vill Miljöpartiet även ge större ekonomiskt stöd till vindkraftsutbyggnaden, inte minst i planeringsskedet. Därför anser Miljöpartiet att stödet bör vara betydligt högre och vi anslår ytterligare 10 miljoner kronor för 2014 och beräknar att behovet kommer att bestå åtminstone fram till och med 2017.

Vi anser vidare att kommunerna bör få ett extra incitament för vindkraftsutbyggnad med tanke på de kostnader som kommunerna har för planering av vindkraft. Vi föreslår därför att fastighetsskatten för vindkraftverk ska gå till de kommuner där kraftverken står, inte till staten. Detta innebär ett tillskott på cirka 60 miljoner kronor per år till de kommuner där det byggs vindkraftverk, i genomsnitt 30 000 kronor per kraftverk. Det redovisas här som ett nytt anslag för stimulans till vindkraft.

Miljöpartiet vill också införa ett så kallat metanreduceringsstöd – ett stöd för mindre gårdar som producerar biogas av gödsel – i hela landet. Regeringen har föreslagit att 24 miljoner kronor per år avsätts för pilotprojekt i Skåne. Men vi menar att programmet kan rullas ut även i resten av landet. Ett stöd bör införas omgående och uppgå till 20 öre per kWh producerad gas som produceras av gödsel. Vi beräknar att detta medför en kostnad på 560 miljoner kronor 2014–2017 och anslår därför 140 miljoner kronor för år 2014.

Men biogasen behöver även stöd i distributionsledet. Trots att antalet gasdrivna fordon ökar är det på många ställen svårt att få tag på biogas. Vi vill införa ett stöd för att bygga tankställen för biogas, framför allt i stråk med tunga fordon. Stödet bör vara 50 procent av installationskostnaden och till detta anslår vi 50 miljoner kronor för år 2014. Vi beräknar att stödet bör finnas kvar åtminstone fram till och med år 2017.

2.4 Satsa på egen el

Omställningen av energisystemet till att vara helt baserat på förnybara energikällor innebär ett paradigmskifte för elproduktionen, från ett fåtal stora kraftverk till en mångfald av små producenter spridda över hela landet. Det är inte bara logiskt, vi kan se det hända i verkligheten i länder som går före, till exempel i Danmark och Tyskland. Båda länderna har medvetet satsat på att göra medborgarna delaktiga i omställningen genom ägande eller samägande av vindkraftverk och solcellsanläggningar för att producera egen el. Med egen el går omställningen fortare och människor får större makt över sin elräkning.

Miljöpartiets mål är att öka det folkliga deltagandet i omställningen till ett förnybart energisystem så att 500 000 svenska hushåll producerar egen el genom solceller eller vindkraftverk inom fem år. För att nå detta mål krävs stöd och styrmedel som har en annan inriktning än idag.

I det syftet vill vi, förutom de förslag som nämns ovan, att de som bor i närheten av ett blivande vindkraftverk ska ha rätt att bli delägare genom att

Fel! Okänt namn på

köpa andelar i kraftverket. Detta är ett system som använts framgångsrikt i Danmark i flera år. När ett nytt vindkraftverk byggs ska alla som bor inom en radie av 4,5 kilometer från kraftverket ha möjlighet att köpa andelar. Sammanlagt bör 20 procent av ägandet vara öppet för närboende. Andelar upp till denna nivå som inte köps av närboende ska erbjudas boende i kommunen. Kraftverk som uppfyller kraven för mikroproduktion ska undantas.

Stockholm den 4 oktober 2013

Lise Nordin (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Esabelle Dingizian (MP)